

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΥΠΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ
Δ/νοσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.207, Fax 210-72.72.235, e-mail: ierasynodospress2@gmail.com

Αθήνα, 29 Ιανουαρίου 2024

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Εόρτιο μήνυμα της Ιεράς Συνόδου προς τους μαθητές και τις μαθήτριες εν όψει της εορτής των Τριών Ιεραρχών

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, επ' ευκαιρία του εορτασμού της μνήμης των Τριών Ιεραρχών (Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου, Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου και Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου), Προστατών των Ελληνικών Γραμμάτων και της Παιδείας, απευθύνει και εφέτος Εόρτιο Μήνυμα προς τους μαθητές και τις μαθήτριες των Σχολείων της Πατρίδος μας, το οποίο, με φροντίδα των κατά τόπους Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, θα κοινοποιηθεί προς αυτούς με κάθε πρόσφορο μέσο και τρόπο.

Το περιεχόμενο του μηνύματος είναι το εξής:

Αγαπητά μας παιδιά,

Είναι κοινώς παραδεκτό ότι ζούμε σε μια κοινωνία, η οποία αντιμετωπίζει ποικιλόμορφα προβλήματα και δύσκολες καταστάσεις. Γι' αυτό έχουμε ανάγκη από πρότυπα και φωτεινά παραδείγματα, τα οποία θα είναι για όλους εμάς πολύτιμος επιστηριγμός.

Τέτοια ζωντανά παραδείγματα είναι και οι Τρεις Ιεράρχες, φωστήρες υπέρλαμπροι του σύμπαντος κόσμου. Ο Μέγας Βασίλειος, άνδρας ενάρετος και ευλαβής, του οποίου η φωνή, όπως ακούμε στον Επιτάφιο Λόγο που εκφωνήθηκε από τον άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο, ακουγόταν σαν βροντή,

διότι ο βίος του έλαμπε σαν αστραπή. Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, κοσμημένος με σπάνιες αρετές και τρισόλβιος διδάσκαλος, ο οποίος επαξίως ονομάστηκε θεολόγος. Και τέλος, ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο οποίος με τους εμπνευσμένους λόγους του και τη ρητορική του ευφράδεια, υπερέβαλε τους ρήτορες όλων των εποχών.

Οι Τρεις Καππαδόκες Πατέρες, ιεουργοί των θείων Μυστηρίων, διαλάμπουν στο στερέωμα της οικουμένης, εκπέμποντας φως και θεϊκή λάμψη. Ο καθένας από αυτούς συνέβαλε τα μέγιστα στην προώθηση της γνώσεως και της σοφίας, αλλά και στην καλλιέργεια της θεολογικής σκέψεως, και γι' αυτόν τον λόγο τιμώνται ως προστάτες των ελληνικών γραμμάτων, αλλά και ως εμπνευστές τόσο για τους μαθητές, όσο και για τους ευσεβείς επιστήμονες και τους υπεύθυνους πνευματικούς διδασκάλους.

Ωστόσο, όλος αυτός ο θαυμασμός, στα βυζαντινά χρόνια και συγκεκριμένα τον ενδέκατο αιώνα επί Αλεξίου Κομνηνού, μετετράπη σε φιλονικία μεταξύ των ελλογίμων και εναρέτων ανδρών. Μια έριδα ως προς την αξία ενός εκάστου εξ αυτών. Έτσι, τα πλήθη των Χριστιανών χωρίστηκαν σε τρεις παρατάξεις. Άλλοι ονομάζονταν Ιωαννίτες, άλλοι Βασιλείτες και άλλοι Γρηγορίτες. Οι πρώτοι θεωρούσαν τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο अपαράμιλλο και μοναδικό ερμηνευτή των Θείων Γραφών. Οι δεύτεροι προέβαλαν την κοινωνική και φιλανθρωπική δράση του Μεγάλου Βασιλείου, θεωρώντας την περίφημη Βασιλειάδα έργο μοναδικής αξίας, αφού μέσα σ' αυτήν υπήρχαν ξενώνες, νοσοκομεία και γηροκομεία, όπου θεραπεύονταν οι ανάγκες των ενδεών αδελφών. Αλλά και η τρίτη ομάδα, έχοντας ισχυρά επιχειρήματα, τόνιζε τη συγγραφική δεινότητα του Γρηγορίου, αλλά και την ποιμαντική δράση και φροντίδα που επέδειξε για την προστασία του ποιμνίου του από τους αιρετικούς.

Η όλη αντιπαλότητα θα λήξει με την εμπνευσμένη ιδέα του Ιωάννου Ευχαΐτων. Ο σοφός επίσκοπος σκέφθηκε, μετά από θείο φωτισμό, να συντάξει Ιερά Ακολουθία και να συνεορτάζονται την ίδια μέρα οι «τρεις μέγιστοι φωστήρες της τρισηλίου Θεότητος»¹.

Αυτός ο κοινός εορτασμός, την 30ή Ιανουαρίου, μάς δίδει την ευκαιρία να διαπιστώσουμε ότι και οι Τρεις Καππαδόκες Πατέρες αφογκράζονταν τον παλμό της κοινωνίας και τις διαχρονικές ανάγκες του κοινωνικού ιστού. Έθεσαν ως κέντρο της διδασκαλίας τους τον άνθρωπο και προσπάθησαν μέσα από την προβολή της ενάρετης ζωής να επαναφέρουν το ανθρώπινο πλάσμα στην αρχική δόξα και παραδείσια κατάσταση.

Τόσο κατά τη διάρκεια του τετάρτου αιώνα, κατά τον οποίο έζησαν οι σήμερα τιμώμενοι Πατέρες της Εκκλησίας μας, όσο και στη σύγχρονη εποχή, το ανθρώπινο γένος βίωσε και εξακολουθεί να βιώνει την απελπισία, τον πόνο και τη θλίψη. Επομένως, είναι διαχρονική η ανάγκη να αναζητήσουμε την ευτυχία και τη χαρά, και να ανακαλύψουμε το αληθινό νόημα της ζωής.

Αυτό το ουσιαστικό περιεχόμενο στη ζωή του ανθρώπου αναζητούν και οι τρεις διδάσκαλοι της οικουμένης, μιλώντας για επαναπροσδιορισμό

¹ Απολυτικό Τριών Ιεραρχών.

της σχέσεώς μας με τον Θεό και για συνεχή αγώνα κατά της αδικίας, της ανισότητας, της περιφρόνησης της ανθρώπινης προσωπικότητας και της βίας. Η τελευταία, δυστυχώς, έχει κάνει έντονη την παρουσία της και στον χώρο του σχολείου, αφού πολύ συχνά γινόμαστε μάρτυρες βιαιοπραγίας μεταξύ των μαθητών, αλλά και γενικότερα ακραίων συμπεριφορών.

Και στον ευρύτερο χώρο της κοινωνίας μας δεν ελλείπουν φαινόμενα βίας και εγκληματικότητας, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Πώς όμως φτάσαμε σε αυτό το θλιβερό φαινόμενο; Απάντηση σε αυτό το ερώτημα δίδει ένας εκ των σήμερα εορταζομένων Αγίων. Ο Οικουμενικός Διδάσκαλος της Εκκλησίας Ιωάννης ο Χρυσόστομος, άριστος ψυχογράφος του ανθρώπου και ερμηνευτής όλης σχεδόν της Αγίας Γραφής, διατείνεται ότι η αιτία των προβλημάτων της κοινωνίας και της επικράτησης της βίας είναι η διεφθαρμένη προαίρεση του ανθρώπου και η κακή χρήση της ελευθερίας².

Η ελευθερία ήταν όντως ένα ύψιστο δώρο του Θεού προς τους πρωτοπλάστους, την οποία δυστυχώς δεν διαχειρίστηκαν σωστά, με αποτέλεσμα να έχουμε την πτώση και την εισβολή των παθών³. Ως εκ τούτου, ο χρυσορρήμων Πατέρας υποστηρίζει ότι αιτία του κακού δεν είναι ο Θεός, αλλά η κακή χρήση του αυτεξουσίου από τον άνθρωπο. Η απλοϊκή διήγηση του βιβλίου της Γενέσεως, η οποία περιφρονείται από πολλούς, εμπεριέχει αυτές τις ουσιαστικές αλήθειες, τις οποίες φωτίζει έτι περαιτέρω αυτός που εδέχθη τη θεία χάρη από τους ουρανούς και που με τα χείλη του διδάσκει όλους τους ανθρώπους.

Ο άνθρωπος, ο οποίος μέχρι εκείνη τη στιγμή βρισκόταν σε αρμονική σχέση με τον δημιουργό Του και τα άλογα πλάσματα και κατοικούσε στον Παράδεισο, απομακρύνεται από τον Πλάστη του. Ο Θεός αδιαμφισβήτητα δεν παύει ν' αγαπά τον άνθρωπο, αλλά αναμένει την επιστροφή του πλάσματός Του στην πατρική αγκάλη.

Αυτή η θεϊκή αγάπη αποκαλύπτεται περίτρανα στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Και αυτό το πρόσωπο προβάλλουν οι Τρεις Ιεράρχες ως τη μοναδική λύση σε όλα τα προβλήματα του ανθρώπου και ιδιαίτέρως στο πρόβλημα της βίας. Πιστεύουν ακράδαντα ότι μόνο με τη βοήθεια του Χριστού θα αποκτήσουμε την ειρήνη και πλέον η βία δεν θα έχει θέση στις καρδιές μας, αφού θα βλέπουμε όλους τους ανθρώπους ως αδελφούς μας.

Αγαπητά μας παιδιά, σας ευχόμαστε καλή πρόοδο και σας καλούμε να αφουγκραστείτε το μήνυμα των Τριών Ιεραρχών, ξεδιψώντας με τα σωτήριανάματα της διδασκαλίας τους και αποκτώντας όχι μόνο τη σοφία των γραμμάτων, αλλά κυρίως την ειρήνη του Χριστού και τη γαλήνη στις καρδιές σας.

Εκ της Ιεράς Συνόδου
της Εκκλησίας της Ελλάδος

² Ιωάννου Χρυσοστόμου, «Εις προς Γαλάτας Ομιλίαν», Patrologia Graeca, επιμ. έκδ. J. Migne, τόμ. 61, στίχ. 618.

³ ό.π. τόμ. 60, στίχ. 507.